

Johtokunnan kokous 3/2010

Aika	torstai 20.5.2010 klo 13.00 – 15.45	
Paikka	Fabianian neuvotteluhuone, 2. kerros, Yliopistonkatu 1, Kansalliskirjasto, Helsinki	
Läsnä	Puheenjohtaja Hannu Niemi	
	Sihteeri Dorrit Gustafsson	
	Esittelijä Kai Ekholm	
	Asiantuntija Kristiina Hormia-Poutanen	
	Majlis Bremer-Laamanen	8 §
	Jäsenet Maija Berndtson	
	Ilona Herlin	
	Sakari Katajamäki	
	Esa-Pekka Keskitalo	
	Leena Majander	– 7 § (klo 14.45)
	Maria von Hertzen	
	Elisa Paavilainen	
	Päivi Kytömäki	
	Markku Suvanen	
	Ismo Silvo	
	Kristiina Wähälä	

Ennen kokouksen alkua otettiin johtokunnasta yhteiskuva. Kokouksen päätyttyä esiteltiin YLEn nuotistolahjoitusta.

1 §

Kokouksen päätösvaltaisuuden toteaminen

Kokouksen puheenjohtajan lisäksi vähintään puolet jäsenistä on läsnä.

Päätös: Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

2 §

Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttäneen.

Päätös: Kokouksen esityslista hyväksyttiin.

3 §

Kokouksen pöytäkirjan tarkistaminen

Valitaan pöytäkirjantarkistajiksi Markku Suvanen ja Kristiina Wähälä.

Päätös: Valittiin pöytäkirjantarkistajat esityksen mukaan.

4 §

Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja (15.3.2010) nro 2 on tarkistettu ja sijoitettu johtokunnan wiki-sivustolle, kirjaston ulkoisille verkkosivustoille sekä sisäisille intra-sivustoille.

5 § Ilmoitusasiat

- Kansalliskirjaston Digitointi- ja konservointikeskus täyttää syksyllä 20 vuotta. 22.9.2010 pidetään Helsingissä kutsuvierastilaisuus ja 23.9.2010 Mikkeliissä asiantuntijajuhlaseminaari. Ohjelma valmistuu kevään lopussa.
- Vuoden 2009 lopussa Kansalliskirjasto ja Venäjän kansalliskirjasto Pietarissa solmivat keskinäisestä yhteistyöstä puitesopimuksen, jota täydennetään vuosittain konkreettisella muutaman kohdan toimenpideohjelmalla. Yhteistyön tavoitteena on lisätä kokoelmien saatavuutta puolin ja toisin esimerkiksi digitaalisen dokumenttien välityksen ja julkaisuvaihdon avulla. Sopimus mahdollistaa digitaalisen kirjaston palvelujen kehittämisen siten, että Venäjän kansalliskirjaston digitaalinen aineisto on käytettävissä Suomessa. Toinen sopimuksen päätavoite on lisätä osaamisen jakamista ja tiedon vaihtoa asiantuntijoiden kesken.

Venäjälle on perustettu kolmas kansalliskirjasto. Nykyisten Pietarissa ja Moskovassa toimivien kirjastojen lisäksi kansalliskirjaston status on Presidentin kirjastolla (Prezidentskaja biblioteka imeni Borisa Jeltsina). Presidentin kirjasto on digitaalinen kirjasto, jolla on päätoimipaikka Pietarissa ja sivutoimipisteitä ympäri Venäjän Federaatiota. Se keskittyy digitoitujen ja sähkösyntyisten aineistojen tarjontaan. Presidentin kirjasto on hyväksytty CENLin jäseneksi.

6 § Kansalliskirjaston johtosääntö

Vaikka yliopistolain muutos ei aiheuttanut olennaisia muutoksia Kansalliskirjaston asemaan ja tehtäviin, tulee yliopiston kaikkien erillislaitosten, joilla on oma johtosääntö päivittää ne. Kirjaston johtosääntö muutetaan vastaamaan kirjastoa koskevia uuden yliopistolain pykälä 70 ja 71 sekä laista annetun valtioneuvoston asetuksen pykälää 10.

Johtokunnan käsittelyn jälkeen johtokunnan esitys johtosäännöksi toimitetaan yliopiston normitoimikunnalle, joka vastaa johtosääntövalmistelusta yliopistossa. Yliopiston hallitus käsittelee kirjaston johtosääntöä todennäköisesti vielä kevätkaudella.

Uusi johtokunta astuu tehtävänsä 1.8.2010.

Johtosääntöesitystä on käsitelty tulosalueilla, henkilöstöedustajien tapaamisessa, tulosjohdon kesken, johtoryhmässä ja yt-kokouksessa.

Yliopiston normitoimikunta on toimitannut johtokunnan kokousta edeltävänä päivänä ehdotuksen johtosäännöksi, joka poikkeaa kirjastossa valmistelusta ja johtokunnalle etukäteen jaetusta esityksestä. Pöydälle nyt jaetun normitoimikunnan ehdotuksen lähtökohtana on johtosääntöjen lyhyys ja kaikkien erillislaitosten samankaltainen johtosääntö.

Päätös: Päätettiin, että johtokunnan esitys perustuu normitoimikunnan ehdotukseen, mutta siihen sisällytetään Kansalliskirjastossa valmistellusta johtosääntöesityksestä osat, joissa on huomioitu Kansalliskirjaston erityisluonne sekä kirjaston opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tapahtuvan neuvottelumenettelyn huomioiminen ja henkilöstöjäsenyyden varmistaminen johtokunnassa. Johtokunta valtuutti puheenjohtajan ja sihteerin viimeistelemään tätä pohjalta johtokunnan esityksen Kansalliskirjaston uudeksi johtosäännöksi sekä valmistelemaan yliopiston hallintojohdolle kirjeen, jossa esitetään perusteet johtokunnan johtosääntöesitykselle ja referoidaan johtokunnassa käytyä keskustelua johtosäännön valmisteluprosessista.

7 § Kansalliskirjaston työjärjestys

Kirjaston sisäinen organisaatio on uudistettu vuoden 2010 alusta. Tulosalueita on yhdistetty, niiden toiminnan painopisteitä on tarkistettu ja nimet uudistettu.

Työjärjestys on laadittu lyhyeksi asiakirjaksi, joka kuvaa johtamisjärjestelmän, organisaation ja tehtävät.

Työjärjestystä on käsitelty tulosalueilla, henkilöstöedustajien tapaamisessa, tulosjohdon kesken, johtoryhmässä ja yt-kokouksessa.

Johtokunta päättää työjärjestyksestä.

Päätös: Johtokunta päätti, että työjärjestys otetaan käsittelyyn vasta kun yliopiston hallitus on hyväksynyt Kansalliskirjaston johtosäännön. Työjärjestystä käsitellään syksyllä uuden johtokunnan kauden alussa.

8 §

Kansalliskirjaston digitointipolitiikka vuosille 2010 - 2020

Digitoinnilla Kansalliskirjasto edistää ainutlaatuisten kokoelmiensa näkyvyyttä, saavutettavuutta ja käytettävyyttä luomalla ajasta ja paikasta riippumattomia digitaalisia kokoelmia. Kansalliskirjasto saattaa käyttöön ja säilyttää perinteisiä tietotuotteita; painettuja kirjoja, sanomalehtiä, aikakauslehtiä ja pienpainatteita, joiden haettavuutta edistetään mm. luetteloinnilla.

Digitoinnissa Kansalliskirjasto tuottaa digitaalisia kokoelmia sekä aivan uusia tietotuotteita, jotka mahdollistavat uusia tietovarantoja ja käyttömuotoja virtuaaliympäristöissä. Ne ovat tietoyhteiskunnan voimavarana opetus-, tutkimus- ja kansalaiskäytössä sekä toimivat osana julkisen sektorin yhteistä tavoitetta tiedon uudelleen hyödyntämiselle.

Kansalliskirjaston visiota ”Kansakunnan tie tietoon” toteutetaan digitointipolitiikassa:

- Luomalla kattavat digitaaliset kokoelmat.
- Varmistamalla, että lähdeaineistojen digitaaliset korvaavat tallenteet lähdeaineistoista ovat luotettavia ja autenttisia.
- Ylläpitämällä ja kehittämällä kestävää digitointia sekä prosesseja digitoitujen aineistojen koko elinkaaren hallinnalle kattaen digitoinnin, säilytyksen sekä käyttöön saattamisen.
- Edistämällä digitoitujen aineistojen, metadatan ja tietotuotteiden mahdollisimman vapaata käyttöä ja uudelleenkäyttöä erilaisissa virtuaali-, oppimis-, tutkimus- ja henkilökohtaisissa ympäristöissä.
- Mahdollistamalla digitoitujen aineistojen laajan verkkojakelun.

Kansalliskirjasto huolehtii digitoidun aineiston pitkäaikaissäilytyksestä sekä metadatan yhteensopivuudesta kansallisten ratkaisujen mukaisesti Kansallisen digitaalisen kirjaston määritykset huomioiden.

Johtokunta kiitteli digitointipolitiikkaa, totesi sen olevan esimerkillinen ja ehdotti sitä sekä käännettäväksi että julkaistavaksi. Keskustelussa todettiin, että digitoitaville aineistoille asetettavat valintakriteerit ovat ensi arvoisen tärkeitä ja että niitä olisi politiikassa vielä tiukennettava. Keskustelussa korostettiin myös sitä, että ei riitä että sisällöt ovat vain käytössä, on kehitettävä myös käyttöympäristöjä. Todettiin, että tätä puolta tulee tukemaan ensi vuonna tuotantoon saatava kansallinen digitaalinen kirjasto. Johtokunta piti erityisen hyvänä politiikan avoimuuden julistusta. Politiikkaan liitettyä sanastoa kiiteltiin.

Päätös: Johtokunta hyväksyi digitointipolitiikan yksimielisesti sillä lisäyksellä, että kohdan 1.1. tavoitteisiin lisättiin myös opetuskäytön huomioonottaminen aineistojen mahdollisimman vapaan tutkimus- ja kansalaiskäytön lisäksi.

9 §

Kansalliskirjaston itsearvioinnin tulokset

Kansalliskirjaston toimintaa arvioidaan kansainvälisen paneelin toimesta syksyllä 2010. Arviointi toimi pontimena suorittaa kirjastossa ensimmäistä kertaa laaja itsearviointi. Itsearviointi suoritettiin käyttämällä julkishallinnon kansainvälistä CAF-laaturyökalua. Itsearviointi suoritettiin tulosaluekohtaisissa ryhmissä, johto muodosti oman ryhmänsä. Itsearviointia varten koottiin laaja tausta-aineisto.

Itsearviointi oli melko kriittinen ja osoitti myös, että kaikilla ei ole riittävästi tietoa kirjaston toimintatavoista ja arviointimenettelyistä. Parhaiten onnistuimme toimintatavoissa, jotka koskevat mission, vision ja arvojen edistämistä, strategian ja toiminnan suunnittelua, prosessien jatkuvaa parantamista ja asiakastyytyväisyyttä koskevilla tuloksilla. Eniten kehittämistä kirjastossa on henkilöstön moti-

vaatiossa ja työtyytyväisyydessä, sisäistä suorituskykyä mittaavien indikaattorien kehittämisessä ja toimintaa tukevan tiedon hallinnan organisoimisessa.

Päätös: Johtokunta keskusteli itsearviointista ja sen tuloksista.

10 § Muut asiat

Ei muita asioita.

11 § Johtokunnan seuraava kokous

Kokous on nykyisen johtokunnan viimeinen kokous. Johtokunnan puheenjohtaja kiitti johtokuntaa hyvästä työskentelystä ja ylikirjastonhoitaja kiitti puolestaan johtokuntaa ja erityisesti sen puheenjohtajaa.

12 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.45.

Puheenjohtaja

Hannu Niemi

Sihteeri

Dorrit Gustafsson

Pöytäkirjantarkistajat

Markku Suvanen

Kristiina Wähälä